

БЕКИТЕМИН:

Мектеп директору:

Касаналиева А

Билим берүү мекемеси , окуучулар жана ата-энелердин ортосунда түзүлгөн үч тараптуу
келишим

Мектептин педагогикалык кызматкерлер жана
көзөмөлчүлүк кеңешинин мүчөлөрү менен
бирдикте өткөрүлгөн чогулуштун №2 чечими

Т.Абдымомунов атындагы Жаңы-Алыш орто мектеби андагы окуп жаткан окуучулар жана алардын ата-энелери менен 2021-2022 окуу жылына карата түзүлгөн үч тараптуу

КЕЛИШИМ

15-сентябрь 2021-жыл

Жаңы-Алыш айылы

Бул ар тараптуу келишим мектептин окуучуларына билим-тарбия берүүдө кыргыз элинин каада-салттарына, үрп-адаттарын, мурастарын сактоо менен Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына, КРнын «Балдар жөнүндөгү» Кодексине, Конвенцияга, мектептин УСТАВына негизделип түзүлдү.

Келишимдин негизги максаты: коомчулук, ата-эне жана мектеп жамааттарынын келечек муундарыбыз болгон балдарыбызга туура таалим-тарбия берүү, багыттоо, билим берүүчүлүктө биргелешип иш алып барууну көздөйт жана милдеттери, укуктары көрсөтүлөт.

Келишимдин шарттары:

1-ТАРАПТАН:

1. **Мектеп жетекчилиги** – Кыргыз Республикасынын бардык мыйзамдарын жетекчиликке алуу менен туура талап, туура багыт берүү, эмгек жамаатынын жоопкерчилигин көтөрүү, эмгегин коргой билүүгө, педагогикалык этиканын жогорку чеберчилигинде, аң-сезимдүүлүктү сактай билүүгө, окуучулардын билим-тарбия алышына, ата-энелер, коомчулук менен бирдиктүү иш аракеттерди чечүүгө, бири- бирин сыйлоого, беделин түшүрбөөгө, педагогикалык бирдиктүү окууларды, семинар-конференцияларды жана башка окуу-тарбия иштерин калыптандыруудагы ар тараптуу уюштуруу чараларын көрөт.
2. Балдардын экинчи ата-энеси, тарбиячысы катарында мектептеги мугалимдери, класс жетекчилери тарабынан ар бир балага өтө жоопкерчилик менен мамиле жасап, дүйнө элинин инновациялык жетишкендиктерин кыргыз элинин улуттук педагогикасын, этнографиясын сабакта, тарбиялык иштерде чыгармачылык изденүү менен аракеттерди көрүү, ар бир сабакка болгон кызыгуусун ар тараптан өркүндөтүүгө өзгөчө көңүл бурулат.
3. Мугалимдер, класс жетекчилер билим берип жаткан балдардын милдеттерин, укуктарын так аныктоого, жеткиликтүү, маңыздуу, жугумдуу, таасирлүү билим жана тарбия берүүгө, эмгекчилдикке, чынчылдыкка, ата-мекенин сүйүүгө, коргоого, эне тилин урматтоого үндөйт жана иш жүзүндө көрсөтөт.

4. Мектептин эмгек жамааты окуучулардын билим алуусуна, ата-бабалардын нарктуу мурастарында тарбиялануусуна өзгөчө көңүл буруу менен ар бир баланын жөндөм - шыгын, талантын, дээрин, эмгекчилдик, боорукердик сапаттарга тарбиялайт.
5. Мектептин жетекчилиги жана анын карамагындагылар көпчүлүктүн пикирин, сунуштарын угат, калыстык чечимин чыгарат. Негизги айыл ынтымагын сактайт, тескери үгүт иштерди туура эмес жагдайларды түзгөндөр, адам укугуна залал келтирүүчүлөргө мыйзамдын чегинде чараларды көрүүчү органдар билдирет.
6. Билим берүүчү мектептин кызматкерлери, мугалимдери өрнөк көрсөтүү менен коомдук жайларда, тууган, коңшу-колон, жоро- жолдош, достордун арасында мугалим деген ардактуу кесиптин беделин түшүрүүгө акысы жок. Андай жат көрүнүштөр болгон учурлар кайталанса мыйзам чегинде чаралар көрүлөт.
7. **Биз мугалимдер** – окутуп жаткан балдарыбыздын сүймөнчүлүгүнө, урматтосуна татыктуу иш аракеттерди ар дайым жасайбыз. Педагогикалык ички сырларды сактайбыз. Мугалимдик атыбызды, ким экендигибизди коомчулук алдында далилдейбиз, ар бирибизге тапшырылган ишибизди аткарабыз, ишибизге жоопкерчиликтүү, ишенимдүү мамиле жасайбыз.

МУГАЛИМДИН АР-НАМЫСЫНЫН КОДЕКСИ

Мен, Кыргыз Республикасынын атуулу жана педагогу катары милдеттенем:

- Кыргыз Республикасынын Конституциясын сактоого, көз карандысыз Кыргызстандын символдорун: Гимн, Герб жана Туусун билүүгө, сыйлоого, өзүмдүн окуучуларымды үйрөтүүгө;
- Жогорку профессионалдуу адис болууга, ар дайым педагогикалык чеберчилигимди жана квалификациямды жогорулатууга;
- Сырткы келбетим жана жүрүм-турум менен окуучуларга жана алардын ата- энелерине үлгү болууга;
- Кыргыз Республикасынын «Жашы жете элек балдардын укугун коргоо», «Баланын укугу жөнүндө Конвенция» мыйзамдарын таанууга жана сакталышын камсыз кылууга;
- Окуучуларымды суроого, ар бирин инсан катары көрүүгө, аларды интеллектуалдуу өстүрүүгө, моралдык жана нравалык жактан жардам берүүгө;
- Чыныгы педагог болууга, чыдамкай, тартиптүү, принципалдуу болууга;
- Өзүмдө жана окуучуларда гумандуулукту, сылык, сарамжалдуу, кайраттуу, жоопкерчиликтүү болууга;
- Окуучуларга, коллегаларга, жетекчиликке жана ата-энелерге жүйөөлүү мамиле жасоого;

2-ТАРАПТАН: Ата-энелер комитети жана ата-энелер төмөндөгүлөргө милдеттүүбүз:

1. Ата-энелер жана анын ордун алмаштыруучулар, балдарыбыздын толук кандуу өсүүсүнө, тарбияланышына, билим алышына, мектепте жана мектептен кийинки, сабак аяктаган учурларга керт башыбыз менен жооп беребиз. Бардык шарттарды түзүп беребиз. Форма жана бут кийим, сырт кийим, баш кийимдери, окуу куралдары менен толук камсыз кылабыз.
2. Сабактан сырткары учурлары үчүн толук көзөмөл жазайбыз, бош жүрүүчүлүккө, жалкоолукка, калпычылыкка, уйкучулукка жана башка жат көрүнүштөргө жол бербейбиз.
3. Үйдөн окуусуна, эмгектенүүсүнө, эс алуусуна, туура тамактануусуна, иш ирээтин түзүп беребиз, ошол регламент боюнча коомдук жайларда жана мектептен кийинки бош убактыларына анализ жасап турабыз, сабактан кийинки учурларына көзөмөлдүктү күчөтөбүз, жоопкерчилик тартабыз.
4. Мектепте өткөрүлө турган иш чараларга, даталуу күндөргө, ийримдерге, олимпиадаларга, спорттук мелдештерге катышууга, даярданууга шарт түзүп беребиз.
5. Класс жетекчилери, предметтик мугалимдери, мектеп жетекчилеринин көрсөтмө сунуштарына аяр мамиле жасайбыз, эң жакшы, пикирлештик өз ара түшүнүүчүлүк менен биргеликте иш аракеттерди жасайбыз, одонолукту, жаман мүнөздү, басмырлоочу кеп сөздөрдү, укугун тебелөөчү иштерден алыс болобуз. Чагымчылдык, ушак кептерди таратсак мыйзам чегинде жооп беребиз.
6. Мектеп тарабынан, окуучулар аркылуу же болбосо коомчулук жактан кеткен кемчиликтер болгон учурларда мектеп директоруна, орун басарларына жазуу жүзүндө кайрылабыз, бирдиктүү туура чечилишине маани беребиз. Түшүнүүчүлүк менен мамиле жасайбыз.
7. Мугалимдердин эмгегин коргойбуз, баалайбыз алар үчүн туура камкордук көрөбүз. Ата-энелер жана аны алмаштыруучулар, балдарыбыздын өсүп-өнүгүүсүнө, саламаттыгына, алардын адептикиймандыгына залал келтирүүчү жат көрүнүштөрдүн болушуна, үйдөн аяр мамиле жасайбыз. Үйдөгү жүрүм - турумдар, пикирлешүү, коңшу -колондорго, туугандарга, жоро - жолдошторго жасаган мамиле, жалкоолук же болбосо жоосунсуз терс көрүнүштөр балдар үчүн эң башкы тарбия экендигин сезип турууга, унутпоого аракет кылабыз. Бардык тарбия үйдөн башталарына чоң маани беребиз. Бирөөнүн кемчилигин издебей, өзүбүздүн оң жана терс мүнөздөрүбүзгө анализ берип, аны оңдоого аракеттенебиз.
8. Балдарыбыздын газета - журналдарга жазылышына, конкурстардын өтүлүшүнө, предметтик олимпиадаларга, спорттук мелдештерге кеткен чыгымдарды көтөрүүгө макулдук беребиз жана шарт түзүп беребиз.

9. Балдарыбыздын шык - жөндөмүнө талантына карата багыт беребиз, өзүбүз билбесек класс жетекчилер, предметтик мугалимдерден, мектеп жетекчилери менен байланышып иш алып барабыз.
10. Биз ата-энелер мектептин окуу материалдык байлыгын чындоо максатында өзүбүздүн жекече макулдугубуз менен түрткү берүүчү булактардын табылышына, кошумчалашына жардамдарды беребиз. Отличник, өнөрлүү балдарыбызга, олимпиадалардын райондук, облустук, республикалык жеңүүчүлөргө стимулдук жактан камкордукка алабыз.
11. Мектептеги жарты жетим, толук жетим, майып балдарга жардам берүү максатында жеке ишкерлерди, атуулдук көмөктөшүүчүлөрдү тартабыз.
12. Эң алдынкы көрсөткүчү бар, чыгармачыл, изденген иш тажрыйбаларын жайылткан, конкурстун жеңүүчүлөрүнө колдоо көргөзөбүз.
13. Бардык ишти ата-энелер комитетинин курамындагы мүчөлөрү мектеп директорунун кеңеши менен финансылык каражаттарды акылдашып чечебиз. Ата-энелер өзүбүздүн колдоо фондубузду түзөбүз жана комиссиябыз аркылуу чыгымдайбыз.
14. Мектептин көмөкчү чарбасын уюштурууга, мектеп үчүн жазылган проектилерге өздүк салымдарды кошууга, мектептин айланасын көрктөндүрүү, жашылдандырууга, предметтик окуу кабинеттерине жалпы жазалгалоо иштерине колдоо көрсөтөбүз.
15. Балдарыбызды себепсиз окуудан калтырбоого, сабактан жетипшей жатса үйдөн жардам берип көзөмөлдөп турууга, мектептин коомдук мүлкүнө зыян келтирсе чыгымын төлөп берүүгө.
16. Балдарды өз алдынча транспорт каражаттарын айдоого жол бербейбиз.

АТА-ЭНЕЛЕР КОМИТЕТТЕРИНИН УКУКТАРЫ

Мектептин ата-энелер комитетинин:

- Тарбия ишин жүргүзүүдө мектепке жардам көрсөтүү, анын окуу-материалдык базасын чындоо маселелери жана да ата - энелердин балдарды тарбиялоо мамилеси жөнүндө маселелер жөнүндө органдар, коомдук уюмдар мектепти ишке алышкан ишканалар, чарбалар жана мекемелер менен байланыш түзүүгө.
- Окуучулар менен мектептен тышкаркы жана класстан тышкаркы иштер боюнча, уюштуруучарбалык маселелер боюнча, педагогикалык коллективдин окуучулардын ата-энелери менен иштерин жакшыртуу боюнча сунуштарды мектептин директору менен жана педагогикалык кеңешинин кароосуна коюуга; Мектептин директору жана педагогикалык кеңеш ата-энелер комитетинин сунуштарын кунт коюп карап чыгып, кабыл алган чечимдер жөнүндө аларга билдирүүгө укуктуу.
- Мектептин ишинин абалы жана перспективалары жөнүндө мектеп директорунун билдирүүсүн жана ата - энелерди кызыктырган маселелер боюнча анын түшүндүрүүсүн угууга

- Класстык ата - энелер комитеттеринин отчетторун угуп, алардын иштерин жакшыртуу боюнча чечимдерди кабыл алууга.
 - Ата - энелердин чогулуштарын жана конференцияларын чакырууга;
 - Жалпыга милдетүү билим берүү фондусун түзүүгө жана муктаж болгон окуучуларга материалдык жардам көрсөтүү жөнүндө маселелерди чечүүгө катышууга;
 - Ата - энелерди, окуучуларды идеялык саясий тарбиялоонун ар түрдүү формаларына, балдардын коомдук пайдалуу иштерине профессионалдык жагынан багыт берүү боюнча иштерге, кружокторго жана мектептен тышкаркы иштерден башка түрлөрүнө жетекчилик кылууга, тартууга.
 - Мектепте жана мектептин микрорайонунда ата-энелердин дежур болуусун уюштурууга укук берүү.
17. Класстык ата - энелер комитеттеринин класс жетекчисине окуучулар менен класстан тышкаркы иштерди жакшыртуу боюнча, класстын окуучуларынын ата - энелери менен иштерди жакшыртуу боюнча сунуштарды коюуга жана ата - энелерди кызыктырган маселелер боюнча класс жетекчисинин түшүндүрмөсүн угууга укугу бар.
18. Жалпы мектептин Ата - энелер комитетинин төрагасы мектепти педагогикалык кенешинин мүчөсү болуп эсептелет. Шарттуу мезгилдерде мектеп директорунун чакыруусу менен педагогикалык чогулуштарга педагогикалык кенештерге катышууга укуктуу.

МЕКТЕП ОКУУЧУСУНУН АР-НАМЫСЫНЫН КОДЕКСИ.

МЕН, КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЕКТЕП ОКУУЧУСУ МИЛДЕТТЕНЕМ:

- Кыргыз Республикасынын Конституциясын сактоого, Кыргызстандын көз каранды эместигинин символдору болгон Гимн, Герб, Желегин билүүгө жана ырдоого;
- Өлкөнүн жараны катары өз мекенимди сүйүүгө жана урматтоого, Манастын осуяттары боюнча адилет жана чынчыл жашоого;
- Улууларды, мугалимдерди жана ата-энелерди урматтоого;
- Акыл-эсти өстүрүүгө, тарбиялуу жана билимдүү болууга;
- Эне тилди сүйүүгө жана үйрөнүүгө, башка элдердин эне тилдерин, маданиятын сыйлоого;
- Кыргыз Республикасынын Конституциясында жана баланын укуктары жөнүндөгү Конвенцияда белгиленген өзүмдүн жана башкалардын укуктарын сактоого;
- Өзүм жөнүндө кам көрүүгө, ден соолукту чындоо, чыгармачылык жөндөмдү өнүктүрүүгө;
- Менден жакшы окуган окуучулардын катарына кошулууга жана менден начар окуган окуучуларга колдоо көрсөтүүгө;

- Ан сезимдүү болууга, ойлонулбаган чечимдерди кабыл албоого;
- Өзүмө карата кандай мамилени күтсөм, башкаларга карата да ошондой мамиле кылууга;
- Башкаларга жакшылык кылууга умтулуу;
- Толеранттуулукту сактоого, башкалардын көз карашын, каада салтын, өз элимдин демократиялык салтын сактоого;
- Өзүмдүн сырткы келбетиме жана жүрүм-турум этикага көз салууга; (анткени алар ички гармонияны жана ички сулуулукту чагылдырат)
- Өз оюмду, өз мектебимди, мени курчап турган жаратылышты сактоого;
- Кыргыз Республикасынын татыктуу атуулу болуп, анын гүлдөп өнүгүшүн камсыз кылуу үчүн мага кеңири билим, сынчыл ой жүгүртүү, достук, кызматташтык керек экендигин эске сактоого;

3-ТАРАПТАН: Окуучулар төмөндөгүлөрдү аткарууга милдеттүү:

1. Мектептин тартип эрежелерин, техникалык коопсуздук боюнча кабыл алынган иш чараларын сактоого, мектептин бардык буюмдарына кылдаттык менен мамиле жасоого, бардык эмеректерге, парта, стол, стул, доска, терезе айнектери жана башка техникалык каражаттарга аяр мамиле кылууга, сындырсам, бүлдүрсөм, чийсем төлөп берүүгө.
2. Сабакка өз учурунда келүүгө, сабак калтырбоого, кечикпөөгө милдеттүү.
3. Мектептен, коомдук жайлардан, үйдөн тартип бузууга, бирөөнү мазактоого, мушташуу жаатташууларды уюштурбоого, тамеки чегүү, спирт ичимдиктерди колдонбоо, бирөөнү кордоого акысы жок.
4. Калп айтып жаман иштерге барбоого, бири-бирине муш коюуга, жалакоолук кылууга, коомдук жайларда топтошуп жүрүүгө, тартипти бузууга акысы жок.
5. Ар бир окуучу өзүнүн буюмдарына, формаларына, кийим кечелерине этияттык менен мамиле кылууга. Бирдей форма кийүүгө карата класс жетекчинин талаптарын аткарууга.
6. Ар кандай отуруш-уюшмаларды уюштурууга, окуучулар тырмак өстүрүүгө, боёнгонго катуу тыюу салынат.
7. Белек - бекчелерди тапшырууга, тамак берүүгө уруксаат берилбейт.
8. Ар бир предметтик сабактарга жакшы даярданууга, мугалимдердин айткан сунуштарын, тапшырмаларын өз учурунда аткарууга милдеттүү.
9. Мектепте окуучулардын уюлдук телефондорду алып жүрүүгө, колдонууга катуу тыюу салынат.
10. Мектепте дежурлук милдетин так аткарууга, класстын, окуу куралдардын булганышы, чийилиши жана башкаларга жол берилбейт.
11. Сабак бүткөндөн кийин эч себепсиз коомдук жайларда жүрүүгө тыюу салынат. Мектептен УСТАВында кечки саат 19-00 дөн кийин 1-8-класстардын, 20-00дөн кийин 9-11 -класстардын балдары үйдөн башка жактарга барууга акысы жок.

12. Сабак бүткөндөн кийинки учурларда ата-эненин карамагында экендигинер эскерилет.
13. Мектептин денгээлиндеги иш чаралар өткөрүлгөн учурларда, шартка жараша, кулактандыруулар, буйруктар, көрсөтмөлөр берилет. Кароо-сынактар, спорттук мелдеш, оюнзооктор, жолугушуулар күнү, сааты көрсөтүлөт, кайда өткөрүлөөрү белгиленет, ошол мезгилдерде мектеп жетекчилигинин уруксааты менен боло тургандыгы эскерилет.
14. Окуучулар салтанаттуу берген антын, ар - намыс кодексин ар дайым так аткарууга милдеттүү.

МЕКТЕП ОКУУЧУЛАРЫНЫН УКУКТАРЫ

- 1 Предметтик олимпиадаларга, «Жаш таланттардын кароо-сынактарына», спорттук жолдоштук беттешүүлөргө мүчө болуп катышууга, каалаган ийримдерге мектептин көрсөтмөсү менен барууга. Бардык жерде техникалык коопсуздук эрежелерин сактоого.
- 2 Чыгармачылык жөндөмүн, талантын, шыгына жараша өстүрүүгө, колдоо табууга укуктуу.
- 3 Жаштар өспүрүмдөр уюмунун чогулуштарына катышууга, өз ой пикирин билдирүүгө, парламентке ар кандай министрликтерине шайланууга жана шайлоого.
- 4 Мектептин коомдук тапшырмаларын, мектептин кызыкчылыгы үчүн пайдалуу иштерди жүргүзүүгө.
- 5 Класстын, мектептин жана айыл маданиятынын алдыга өсүшүнө бардык жактан жардамдарды берүүгө, коомчулуктун ашар жолу менен аткарылуучу чарбалык иштерине активдүүлүктү көрсөтүүгө, жардамдашууга.